

Repliky akoby jedna druhú predbiehali a narážali o seba, jedna druhú prekryvali. Opakujú sa a v intenzívnom režime sa aktivizujú. Často hrubo a nečakane. Popri „obnažených“ emóciách hercov znejú kontrapunkticky. Chladne a tvrdo. A, možno povedať, s totálnou krutosťou, ktorá je charakteristická pre „kruté divadlo“, nasledujú jeho princípy, aby odhalili krutosť a nemilosrdnosť tohto sveta a človeka.

Všetko sa zdá byť umelé a mechanické – text (repliky sú prednášané hlasmi alebo v titulkoch), vety, slová aj dej, takže niekedy sa ani nedá zachytiť význam vety, nedá sa sledovať reťaz udalostí a aj prirodzenosť deja sa vyšmykne z rúk.

Laša Bugadze bol (od konca 90. rokov 20. storočia) jeden z prvých súčasných spisovateľov a dramatikov, ktorý vytvoril novú gruzínsku umeleckú literatúru a drámu a v nových formách novými slovami rozozvučal gruzínsku scénu. Na domácich scénach sa najčastejšie uvádzajú práve tie jeho hry, ktoré majú dvojitú hodnotu – umeleckú a aj komerčne príťažlivú.

Bugadzeho *Búrka* je naplnená dnešnými problémami, súčasnou a tiež politicky zvučiacou tematikou. Hra je vytvorená pre diváka, ktorý má rád „seriózne“ divadlo i napriek všetkej „neserióznosti“.

V hre jasne vidieť postmodernistický rozklad starých mýtov a je pre ňu charakteristická nová „zákonitosť“ výrazov a foriem. Na prvý pohľad sa nič čudné nedeje a ani texty sa nevymykajú z reality, ale mení sa a rozvíja jej bežný kontext a ucelený rytmus (ako v pokazenom hodinkovom mechanizme alebo chybou na sociálnych sieťach), jej univerzálne pokrytie. Svet sa vymyká spod kontroly, lebo súčasní ľudia ho viac nie sú schopní regulovať, nedokážu viac odporovať jeho smerovaniu.

Odtiaľto je iba krok k priepasti, aby sa z kráľovstva navždy zmiznutých fatamorgán, z „banálnej“ histórie lásky stala tragédia ľudských životov a zrúteného sveta. Práve preto, že základy tohto sveta sú už silno otrasené.

Búrka je vyabstrahovaná dráma súčasného človeka, tragikomicou formou vpasovaná do systému absurdného divadla, ktoré má svoju logiku, zákony a štruktúru.

LAŠA BUGADZE

(1977) – gruzínsky prozaik, dramatik, publicista, karikaturista, televízny a rozhlasový moderátor. Absolvoval štúdium na Fakulte dramatických umení Štátnej univerzity divadla a filmu Šotu Rustaveliho a na Fakulte umení Tbiliskej štátnej univerzity Ivana Džavachišviliho. Veľký úspech zaznamenal už jedným zo svojich prvých dramatických textov – divadelná hra *Šokovaná Tatiana* bola preložená do mnohých jazykov a uvedená v Gruzínsku, Nemecku, Francúzsku, Rusku a iných krajinách. S hrou *Navigátor* zvíťazil v medzinárodnej súťaži BBC v roku 2011. V rovnakom roku napísal v rámci rezidencie v londýnskom Royal Court Theatre hru *Prezident vás prišiel navštíviť*, ktorá tu bola inscenovaná v roku 2013. Spomedzi jeho ďalších divadelných a rozhlasových hier treba spomenúť diela *Otari*, *Nuzgar a Mefistofeles*, *Naftalín* a iné. Bugadze píše kriticky a ironicky, zameriava sa na medzigeneračné vzťahy a opisuje situácie, v ktorých sa ľudia stávajú obeťami svojich predsudkov, rigidných predstáv či stereotypov. Jeho romány a poviedky vzbudili v Gruzínsku veľký ohlas (napr. satirická poviedka *Prvý Rus* z roku 2002 o nevydarenej svadobnej noci gruzínskej stredovekej kráľovnej Tamary a jej manžela, ruského kniežaťa Georgija, spôsobila škandál a rozhnevala konzervatívcov a patriarchu gruzínskej pravoslávnej cirkvi). Za román *Malá krajina* (2017), opisujúci život v postsovietskom Gruzínsku, získal mnohé ceny vrátane ocenenia najlepšieho románu roku. Jeho prózy boli preložené a publikované v arménčine, angličtine, francúzštine, nemčine, poľštine, ruštine i ukrajinčine. Je tiež autorom karikatúr a grafík, ktoré okrem Gruzínska vystavoval napríklad vo švajčiarskom Bazileji.

Prítomnosť:

Anin čet. *Bibiho* hlasová správa:

- Asi áno, už viac nepoznávaš môj hlas... môžeš mi odpovedať?

Anin iný čet **Májové lastovičky:**

- Víтам vás, milí priatelia, aký máme pekný názov.
- Jedna lastovička leto neprinesie.
- Novú vládu?
- Starú pošle preč?
- Dobrý deň. Ďakujem za prijatie.
- Kde sme už, doplietlo sa mi to.
- Veľmi vás prosím, nepleťte si vtáčiky.

Anin čet. *Bibiho* hlasová správa:

- Prenáhlil som sa, viem... Áno, som idiot, žiarlil som, ale veľmi to ľutujem a uvedomujem si to... dva mesiace som nepísal... a ani ti už nenapíšem, chcem s tebou len raz a naposledy hovoriť...

Anin čet **Májové lastovičky:**

- Čo je hlavné slovo?
- Zmena.
- Zmena čoho? Pre koho? Koho meníme za koho? To bude otázka...
- Čo znamená, koho meníme? Mužov za ženy?
- Nedajte sa, provokuje...
- Problém je ten, že len čo je vidieť inštinktívny boj o moc, alebo moc sa stane cieľom, ľudí to dráždi...
- Títo ľudia sú kreténi...
- Nie, sú unavení...
- A nikomu neveria.
- Ak politik nechce moc, tak je idiot. Cieľom politika je prísť k moci.

LEVAN CULADZE

(1965) – významný gruzínsky divadelný režisér a dramatik. V roku 2023 uzavrel svoje vynikajúce a oceňované pôsobenie v tbiliskom Štátnom dramatickom divadle Koteho Mardžanišviliho, aby v hlavnom meste založil nezávislý divadelný priestor Theatre Factory 42. V tomto priestore rozvíja svoju koncepciu nového divadla, s jedinečným umeleckým súborom, s využitím nových technológií a v rámci medzinárodnej spolupráce. Culadze doteraz režíroval viac ako 70 činoherných i operných inscenácií v Gruzínsku, vo Veľkej Británii, v Grécku, Azerbajdžane, Taliansku a Macedónsku. Je držiteľom mnohých cien a vyznamenaní napr. Čestná prezidentská medaila za úspechy v divadle, niekoľko cien Divadelného zväzu Gruzínska za najlepšie inscenácie, cena Athinorama za najlepšiu réžiu 2016. Vo svojej tvorbe neprestáva hľadať rôzne spôsoby scénického stvárnenia a úzko spolupracuje s mladou generáciou umelcov. Inscenoval celé spektrum svetovej literatúry od Shakespeara, Goetheho, Manna, Brechta, Čechova, Kafku až po gruzínskych autorov, ako napr. Kakabadze, Batiašvili a Bugadze. V rozsahu jeho tvorby sa prejavuje jeho mnohostranná umelecká povaha, pre ktorú neexistujú prekážky, a ak predsa len existujú, tak vždy nachádza osvedčené spôsoby, ako sa s nimi vyrovnáť, a ak ani takéto spôsoby neexistujú, dajú sa vymyslieť. „Inscenuje tak, ako sa o tom dá len snívať,“ povedal o ňom Dominic Dromgoole, umelecký riaditeľ londýnskeho divadla Shakespeare's Globe.

PRVÉ DEJSTVO

Rok 1921

Prvý obraz

Na prázdny perón tbiliskej stanice v hluku vlakov a vagónov vchádza básnik Arčil Lortkipanidze a rozhadzuje do vetra hárky so svojimi veršami. Na konci parnej lokomotívy sa vynára silueta peknej vysokej ženy. Arčil si ju predstavuje ako svoju múzu a venuje jej báseň.

- Arčil** (Izolda) „Ty sa splundruješ... nad slnko jasné...
Už vopred cítim tvoje klesanie.
Tvoje telo sťa socha uliate,
z rúk do rúk sa potajomky vinie...“
Žiaľ, toto nie sú moje verše, ale Grišašviliho...
- Izolda** Len čo sa uvoľním, vrátim sa a takú ti vrazím. Rozplestíš sa tu ako žaba. Pozri ho... hlupáka!
- Arčil** Ráčite mať pravdu, som hlupák...

Liziko Lortkipanidze a Veriko Cirgiladze vbehnú na druhý perón.

Liziko, Veriko

- Arčiiii! Arčiiii!
- Arčil** Tu som...
- Liziko** Arčil, veľmi ťa prosím, buď tu, nestrať sa mi niekde.
- Arčil** Nie, Liziko, dostal som takým ťažkým kladivom po hlave, že sa z toho musím liečiť.
- Liziko** Veľmi ťa prosím, nestrať sa, každú chvíľu je tu vlak.
- Arčil** Nepohnem sa zo staničného bufetu.
- Liziko** Naozaj ťa veľmi prosím, nepi už viac.
- Arčil** To ti nemôžem sľúbiť...
- Verička** Arčil, tvoje básne...

Arčil jej berie pokrkvané hárky a odchádza.

- Liziko** Verička, čo je napísané v telegrame? Naozaj príde vlak na prvý perón, však?
- Verička** Neboj sa, Liziko, ja nikoho neprehliadnem. Len mám obavy, aby som neomdlela, keď uvidím svojho brata.

DATA TAVADZE

(1989) – režisér, dramatik a producent, predstaviteľ mladej gruzínskej generácie divadelníkov. Vyštudoval herectvo a od roku 2009 pôsobí ako režisér v tbiliskom Divadle Kráľovskej štvrte, kde vytvára repertoár zaoberajúci sa naliehavými politickými a sociálnymi otázkami a podporuje novú generáciu gruzínskych dramatikov a režisérov. Pod jeho vedením získalo divadlo medzinárodné uznanie a hosťovalo na prestížnych festivaloch v Nemecku, Francúzsku, Švédsku, Belgicku, Rumunsku či Poľsku. Vo svojich inscenáciách originálne prepája klasické drámy a mýty so súčasnosťou, inovatívne rozprávanie príbehov a medzinárodnú spoluprácu. Pravidelne tvorí so známym dramatikom a dramaturgom Davitom Gabuniom a oceňovaným hudobným skladateľom Nikom Pasurim. Za svoju divadelnú tvorbu získal mnohé ocenenia, napríklad Cenu Sandra Achmeteliho. S hrou *Matka Vojna* zvíťazil v medzinárodnej súťaži European Drama Competition: Talking about Borders 2014. V roku 2016 sa stal inscenáciou *Trójanky* laureátom európskeho festivalu mladej réžie Fast Forward. Režiroval v mnohých zahraničných divadlách (napr. v berlínskom divadle Maxim Gorki Theater režiroval inscenáciu *After Party/After Life*, v drážďanskom Staatsschauspiel inscenoval Schillerovu tragédiu *Úklady a láska*, ako aj adaptáciu románu známej nemeckej spisovateľky Anny Seghers v inscenácii *Transit*, v divadle Teatr Polski Bydgoszcz inscenoval hru Davita Gabunia *Nič o nás bez nás* inšpirovanú filmami Krzysztofa Kieślowského, v rižskom Divadle Dailes uviedol Brechtov *Kaukazský kriedový kruh*).

Titulky – 1

Titulok Haló?
Ďalší titulok Haló...
Ďalší titulok Haló?
Ďalší titulok Môžem s vami na chvíľu hovoriť?
Ďalší titulok Čo?
Ďalší titulok Môžem s vami hovoriť, na chvíľu?
Ďalší titulok Nerozumiem...
Ďalší titulok Môžem sa s tebou chvíľu rozprávať?
Ďalší titulok Čo to znamená?
Ďalší titulok Jednoducho sa chcem rozprávať!
Ďalší titulok To je Frankie?
Ďalší titulok (rýchlo) Nie, aký Frankie?
Ďalší titulok TAKŽE SI ROBÍŠ ZO MŇA SRANDU?!
Ďalší titulok Nie, jednoducho sa chcem rozprávať.
Ďalší titulok A vôbec, kto si?
Ďalší titulok Prečo sa chceš so mnou rozprávať?
Ďalší titulok Odkiaľ máš toto číslo?
Ďalší titulok O čom sa musíš so mnou rozprávať?
Ďalší titulok ...
Ďalší titulok JE TI ZLE?!
Ďalší titulok Na chvíľu...
Ďalší titulok Čo vlastne robíš?
Ďalší titulok Iba som chcel...
Ďalší titulok NEROZUMEL SOM!
Ďalší titulok Chcel som...
Ďalší titulok Čo si chcel?
Ďalší titulok Nič, len...
Ďalší titulok Nepochopil som, prečo voláš? Kto vôbec si?
Ďalší titulok Ja takto volám ľuďom, ktorých nepoznám...
Ďalší titulok ČOOOOOOOOOOO?!
Ďalší titulok A pýtam sa ich, či sa chcú rozprávať, a potom ak...
Ďalší titulok Takže telefonuješ na neznáme čísla?
Ďalší titulok Ak sa chcú rozprávať...
Ďalší titulok LEN TAK SI VYTOČIL TOTO ČÍSLO?
Ďalší titulok Áno, vlastne...
Ďalší titulok Vlastne, ty takto náhodne vytáčaš neznáme čísla a hovoríš s ľuďmi o čomsi?
Ďalší titulok A tí ľudia sa s tebou rozprávajú? TÍ RANDOM LUDIA?!